Весткі й Паведамленьні

інфармацыйны бюлетэнь Згуртаваньня "ПАГОНЯ"

Viestki j Paviedamlenni

Сусьветнае сеціва: ***e-krama.com, pahonia.com***
Электронны адрас: ***viestki@mail.com***
✉ ***P. O. Box 3225, Farmingdale, NY 11735***

№ 6 (580)
Чэрвень 2014 г.

Чарнобыльскі мітынг на Мангэтане

У суботу 26 красавіка на Мангэтане, насупраць штаб-кватэры ААН пры Першай авэню прайшоў мітынг, ладжаны Беларуска-Амэрыканскім Згуртаваньнем "Пагоня", які быў прысьвечаны 28-й гадавіне Чарнобыльскай атамнай аварыі. Напачатку перад прысутнымі выступіў старшыня "Пагоні" Віталь Зайка. Ён нагадаў прысутным пра трагічныя падзеі красавіка 1986 году ў Беларусі падчас аварыі на Чарнобыльскай АЭС і пра імкненьне савецкіх уладаў Беларусі ў наступныя месяцы і гады схаваць трагедыю, замоўчаць яе маштабы і нават адмовіцца ад дапамогі саюзнага цэнтру для пацярпелага беларускага насельніцтва.

Далей прамоўца спыніўся на палітыцы рэжыму Лукашэнкі ў дачыненьні да жыхароў пацярпелых ад радыяцыі раёнаў, на адмене ільготаў для ліквідатараў аварыі і на шэрагу фактаў, якія паказваюць, што стан здароўя насельніцтва ў Беларусі застаецца трывожным, расьце колькасьць анкалягічных захворваньняў. Таксама выклікае засьцярогу ажыцьцяўленьне вынесенага без належнага грамадзкага абмеркаваньня рашэньня пра будову АЭС на Астравеччыне ў Беларусі. Пераняцьце Расеяй усіх кантрактаў, зьвязаных з атамнай энэргетыкай Беларусі, яшчэ глыбей зацягвае Беларусь у залежнасьць ад Расеі. Ні аб якай "энэрганезалежнасьці" гаварыць зараз не выпадае.

Больш таго, манапалізм расейцаў і сумніўная вартасьць расейскіх тэхналёгіяў ставяць пад пагрозу будучыню ўсёй краіны. Таму сёньня Беларуска-Амэрыканскае Згуртаваньне "Пагоня" выказвае сваю салідарнасьць з пацярпелымі ад радыяцыі ў Беларусі і заяўляе свой пратэст супраць стварэньня падставаў для далейшага зацягваньня Беларусі ў залежнасьць ад Расеі, стварэньня ўмоваў для новага Чарнобылю.

Затым пра канкрэтныя прыклады наступстваў Чарнобыля ў Беларусі распавёў сп. Андрэй Паторскі. Ён падзяліўся уласным досьведам у справе абароны правоў насельнікаў

Заканчэньне на бачыне 3

Травеньскі сход Згуртаваньня “Пагоня”

У суботу 14 красавіка ў Доме Маракоў на Мангэтане адбыўся чарговы, красавіцкі сход Беларуска-Амэрыканскага Згуртаваньня “Пагоня”. Напачатку сходу сп. Віталь Зайка, старшыня “Пагоні”, даў кароткі агляд апошніх падзеяў, зьвязаных зь Беларусьсю. Асабліва пільную ўвагу выклікаюць падзеі вакол Украіны, бо менавіта там цяпер утварылася гарачая кропка, якая разрастаецца і набліжаецца да Беларусі. Падзеі ва Ўкраіне паказалі, што нацыянальная сьведамасьць і нацыянальны патрыятызм могуць быць вартыя дзесяткаў дывізіяў, сотняў танкаў і самалётаў, і як сьвядомасьці няма – дык няма і кансалідаванай нацыі, няма эфэктыўнага адпору агрэсіі, як бачым на прыкладзе Крыму, усходніх абшараў Украіны.

Падобнае выпрабаваньне можа неўзабаве паўстаць і перад Беларусьсю. І наўрад ці пасьля дзесяцігодзьдзяў русыфікацыі, дамінаваньня расейскіх мэдыяў, залежнасьці ад расейскіх энерганосьбітаў, пасьля вынішчэньня і патаптаньня ўсяго беларускага, рэжым Лукашэнкі можа спадзявацца на патэнцыйна аднадушную і рашучую рэакцыю насельніцтва Беларусі супраць расейскай агрэсіі ў выпадку разьвіцьця падзеяў па сцэнары, падобным да крымскага. Нясьведамае, нацыянальна непатрыятычнае войска ня будзе бараніць незалежнасьць і дыктатара-“гаранта”. Менавіта такое войска мае сёнешняя Беларусь. Яго лёгка перакупіць, на яго няма як спадзявацца. Дзесяцігодзьдзямі Лукашэнка ствараў культ беларуса як “расейца са знакам якасьці”, заяўляў пра расейцаў і беларусаў як “адзіны народ”. Цяпер сытуацыя запатрабавала рэзкага развароту да больш-менш нацыянальна-незалежніцкай, наколькі гэта мажліва для лукашызму, прабеларускай рэторыкі. Ды вось толькі зьмены ў галовах ачмуранага насельніцтва не адбудуцца за адну ноч, і шмат хто так і ня здолее разабрацца, дзе “нашы”, а дзе “нянашы”.

У гэтай сувязі прамоўца далей спыніўся на зьяве “Дня перамогі” як ідэалягічнага канструкту савецкага і постсавецкага пэрыяду, які скіраваны на легітымізацыю ды ўзмацненьне лаяльнасьці да аўтарытарных рэжымаў на постсавецкай прасторы, перш за ўсё ў Беларусі ды ў Расеі. Трагічныя падзеі Другой сусьветнай вайны ў Беларусі перакручваюцца для ўслаўленьня крывавага дыктатара Сталіна, а ўсіх, хто ставіць пад сумнеў слушнасьць мэтаў татальнай вайны, практыкаванай па загадзе з Масквы савецкімі партызанамі, аўтаматычна адносяць да “фашыстаў”. Аднак і тут жыцьцё ўносіць некаторыя зьмены – прарасейская “рацуха” з ужываньнем “гвардзейскіх” георгеўскіх стужак сёлета не знайшла падтрымкі ўладаў Беларусі. Занадта моцна яна нагадвае падступны сцэнар выкарыстаньня сымболяў і рэторыкі “вялікай перамогі” для прасоўваньня расейскіх імпэрыялістычных мэтаў сярод “малодшых братоў”. Пры ўсёй манапалізацыі досьледаў Другой сусьветнай вайны прыдворнымі й падцэнзурнымі дасьледчыкамі й структурамі, менавіта праўда пра вайну ў Беларусі нясе найманцнейшую небясьпеку постсавецкаму антыбеларускаму сьветагляду, які за 20 год пусьціў карані над магіламі ахвяраў падвойнага бальшавіцка-нацыстоўскага генацыду. Але раней ці пазьней праўда пераможа, і карані таго хлусьлівага антыбеларускага пустазельля счэзнуць і спарахнеюць.

Затым перад прысутнымі з паведамленьнямі пра шэраг акцыяў, што ладзілі прадстаўнікі беларускай грамады ў Вашынгтоне, выступіў сябар управы “Пагоні” Яўген Барысевіч. Ён, у прыватнасьці, узгадаў акцыю ў падтрымку Ўкраіны каля Белага Дому і акцыю ў падтрымку зьняволеных апанэнтаў лукашэнкаўскага рэжыму ў Беларусі, якая праводзілася з удзелам прадстаўнікоў арганізацыі “Міжнародная амністыя” насупраць амбасады Беларусі ў Вашынгтоне.

Сп. Яўген Барысевіч таксама імкнуўся далучыць да актыўнага абмеркаваньня ўсіх прысутных на сходзе. Кожны сказаў пару словаў пра сябе і свае зацікаўленьні. Такі фармат выклікаў цікавасьць і энтузіязм большасьці прысутных.

Пасьля афіцыйнай часткі ўдзельнікі сходу працягнулі калегаваньне пры сьціплых пачастунках і напоях.

Віталь ЗАЙКА

Выступае Яўген Барысевіч

Беларуская мова як фактар нацыянальнай бясьпекі

"Маўчаньне ёсьць знак згоды."
Юзэф Анквіч
удзельнік другога падзелу Рэчы Паспалітай, 1793 г.

Нацыянальная мова – адлюстраваньне сьвядомасьці, трываласьці нацыі і дзяржавы. Валоданьне родный мовай – гэта каштоўны рэсурс, які ўтварае дзяржаўны падмурак і забяспечвае перадачу традыцый і каштоўнасьцяў з пакаленьня ў пакаленьне. Нажаль, Беларусь у сваёй найноўшай гісторыі сутыкнулася з палітычнымі абставінамі, якія паставілі пад пагрозу існаваньне беларускай мовы, а значыць нацыянальнай сьвядомасьці і сувэрэнітэту. Палітыка русыфікацыі, пачатая з часоў Расейскай імпэрыі, падхоплена Савецкім Саюзам, і зь сярэдзіны 90-х гадоў мінулага стагодзьдзя, як гэта ня дзіўна, "пасьпяхова" працягнута першым прэзыдэнтам Рэспублікі Беларусь А. Лукашэнкам.

Так, 19 гадоў таму, 14 траўня 1995 году, па ініцыятыве першай службовай асобы краіны ў Беларусі адбыўся рэфэрэндум, на якім тры з чатырох пытаньняў тычыліся дзяржаўнай сымболікі, дзяржаўнай мовы і далейшай інтэграцыі з Расейскай Фэдэрацыяй.

У выніку прапаганды і фальсыфікацыяў, прагаласавалі за змену сымболікі (75,1%), наданьне расейскай мове статусу дзяржаўнай (83,3%) і далейшую інтэграцыю з РФ (83,3%). Такім чынам, з самага пачатку набыцьця незалежнасьці нашая Радзіма страціла магчымасьць разьвіцьця сваёй аўтэнтычнасьці, якая магла б стаць фактарам і гарантам дзяржаўнай бясьпекі. Мала хто тады разумеў, што гэта было зроблена дзеля забесьпечэньня некаторымі асобамі сваіх асабістых палітычных мэтаў: замацаваньня ўлады і набыцьця дабразычлівасьці ўсходняга патрона.

Толькі некаторым прыйшло ў галаву ўважлівааднесьціся да апошняга пытаньня, ўзьнятага на тым рэфэрэндуме, а менавіта, "надзяленьне прэзыдэнта паўнамоцтвамі спыніць дзейнасьць Вярхоўнага Савету ў выпадку грубага ці сыстэматычнага парушэньня Канстытуцыі".

Гэта было, шчыра кажучы, вельмі нетыповым для былых савецкіх рэспублік таго пэрыяду, дзе мясцовыя палітычныя эліты наадварот імкнуліся замацаваць менавіта сваё, роднае, і яны мелі на гэта ўсе падставы, атрымаўшы незалежнасьць ад Расеі. Асаблівых посьпехаў дасягнулі ў гэтым краіны Балтыі.

Галоўная трагедыя заключаецца ў наступным – за гэтыя гады выхавана пакаленьне, якое ня тое што ня ведае роднай мовы, але і саромеецца яе. Друкуюцца школьныя падручнікі па гісторыі Беларусі і яе выкладаньне вядзецца на расейскай мове. Навучаньне ў вышэйшых і сярэднеспэцыяльных навучальных установах вядзецца на ёй жа.

Справаводства на беларускай мове не вядзецца – таму, што, па-першае, ніхто зь людзей не зьвяртаецца на ёй у дзяржаўныя ўстановы, а, па-другое, ніхто з чыноўнікаў ёю не валодае.

А калі хто-небудзь ўсё ж такі зьвернецца з такою заяваю ці скаргаю, дык атрымае такі адказ, што больш не захоча гэтага рабіць. Беларускае тэлебачаньне ў большасьці таксама расейскамоўнае. Гэты пералік можна працягваць і працягваць. Такім чынам фактам зьяўляецца тое, што калі ў 1995 годзе беларускую мову падтрымалі толькі 12,5%, то зараз добра, калі засталося хоць 5%.

Апошнія падзеі ва Ўкраіне паказалі, што моўны фактыр – вельмі важкі, ён нават можа пагражаць існаваньню дзяржавы ці яе тэрытарыяльнай цэласнасьці. Так, у сакавіку 2014 г. расейскі прэзыдэнт У. Пуцін атрымаў дазвол Фэдэральнага сходу выкарыстаць войскі дзеля абароны расейскамоўнага насельніцтва ў Крыме. Як вынік, Крым анэксаваны Расеяй. Пад лёзунгамі фэдэралізацыі краіны і наданьня дзяржаўнага статусу расейскай мове пачаліся ўзброеныя выступленьні на паўднёвым усходзе краіны. Падзеі суправаджаюцца кровапраліцьцём, колькасьць ахвяраў ідзе на сотні.

У гэтай сувязі вельмі ўражвае, што гэтае расейскамоўнае насельніцтва Ўсходняй Ўкраіны, якое быццам бы прыцясьнялі і не дазвалялі размаўляць па-расейску, зараз імкнецца са зброяй у руках замацаваць правы і гарантыі расейскай мовы. А ў Беларусі яшчэ ў 1995 годзе ўсе нацыянальныя сымбалі і мова сталі разьменнай манэтай і былі здадзеныя бяз бою на карысьць Расеі. Атрымліваецца дыямэтральна супрацьлеглая карціна з Украінай, дзе за іх ідзе жорсткая барацьба.

Сэнс палітыкі Пуціна зразумелы. Фэдэральны сход даў дазвол, і гэты дазвол можа быць выкарыстаны ў адносінах да любой краіны, што цікавіць Расею з пункту гледжаньня геапалітыкі. Схема ўжо адпрацаваная. Беларусь у гэтым выпадку засталася цалкам неабароненай. У краіне няма тых палітычных сілаў, якія б змаглі супрацьстаяць расейскай пагрозе. У выпадку існаваньня саюзнай дзяржавы, мытнага саюзу ЭўрАзЭс, парлямэнта саюзнай дзяржавы, разьмешчаных расейскіх вайсковых базаў на тэрыторыі краіны, можа хапіць заяваў некаторых прарасейскіх колаў, каб запусьцьць крымскі сцэнар. Але, ўлічваючы вышэйпералічаныя абставіны, у нашым выпадку можа быць дастаткова толькі яшчэ аднага рэфэрэндуму, які зноў пройдзе пад дыктоўку аднаго чалавека, якога, у сваю чаргу, гэта прымусіць зрабіць Расея.

Акрамя 1995 году, Беларусь памятае яшчэ адзін такі прыклад, так званы "маўклівы" Сойм, калі ў Гародні ў 1793 годзе пад прымусам расейскіх вайскоўцаў, якія запаланілі залу паседжаньня Сойму, "маўклівыя" дэпутаты вымушаныя былі падпісаць дамову аб другім падзеле Рэчы Паспалітай.

Такім чынам, паўстае пытанне: хто можа гарантаваць, што мы ня страцім бяз бою нашую дзяржаўнасьць, як страцілі ў 1995 годзе нашую гісторыю і культуру?

Аляксандар СОЛАД

Чарнобыльскі мітынг на Мангэтане

Заканчэньне з бачыны 1

Беларусі, пацярпелых ад радыяцыі, нагадаў пра тыя нястачы й выпрабаваньні, праз якія прайшлі жыхары забруджаных тэрыторыяў, і ад якіх яны працягваюць цярпець ужо пры рэжыме Лукашэнкі.

Прысутныя на акцыі выказалі сваю салідарнасьць з жыхарамі Беларусі, што дасюль жывуць на забруджаных радыяцыяй тэрыторыях, і заявілі свой пратэст супраць дзеяньняў рэжыму Лукашэнкі, хаваньне праўдзівай і аб'ектыўнай інфармацыі пра стан справаў, зьвязаных з радыяцыяй у Беларусі.

Луналі нацыянальныя беларускія сьцягі, гучэлі поклічы "Жыве Беларусь!", "Не – новаму Чарнобылю!", "Далоў Лукашэнку", "Беларусь – ТАК! Лукашэнка – НЕ!"

Перад прысутнымі таксама выступіў кіраўнік арганізацыі "Беларусы ў экзылі" Дзьмітры Шчыгельскі, які падзяліўся досьведам у справе давядзеньня да насельніцтва Беларусі праўды аб наступствах Чарнобыльскай атамнай аварыі.

Віталь ЗАЙКА

“Галгатня пра ЗыШыА”

“Game over”

Ангелец ў Нью-Ёрку яшчэ паўбыды, а вось амэрыканец у Менску зьявішча амаль такое ж анамальнае, як беларус у канзаскай прэрыі. Яшчэ да паездкі на чэмпіянат сьвету па гакеі пасьля некалькіх кароткіх размоваў з сапраўднымі амэрыканскімі фанатамі “Пітсбург Пінгўінс” і “Далас Старс” мне стала зразумела, што амэрыканская цікаўнасьць да гульняў нацыянальнай зборнай знаходзіцца на ўзроўні статыстычнай памылкі. І сапраўды, тое адразу пацьвердзілася пасьля майго прыбыцьця ў Менск. Сярод расейцаў, чэхаў, славакаў, перапляцёных рэдкімі прадстаўнікамі нямецка-балта-скандынаваў, прыпраўленых значнай дозай палякаў, якія, дарэчы, зьявіліся нягледзячы на тое, што іхняй каманды ў турніры не было, амэрыканцы ў Менск, прынамсі масава, не завіталі. Таму давялося на гэтыя дні самому прынадзець сонечныя акуляры і паспрабаваць убачыць беларускую сталіцу такою, якою яе мог бы ўбачыць сярэднестатыстычны Сэм зь Мілуокі.

Выглядае на тое, што ў адрозьненьне ад жыхароў старой Эўропы, толькі чыстымі і шырокімі вуліцамі дзядзьку Сэма было б уразіць нашмат складаней. Такіх хапае і ў Ўісконьсіне, калі, вядома, ня сунуцца ў сьціснутыя мэгаполісы і іншыя сламсы. Сталінскі ампір на праспэкце Незалежнасьці надзіва моцна перагукаецца з тыповай гарадзкой забудовай амэрыканскага сіці. У Менску, на вялікі жаль, можна ўжо знайсьці парасткі даўнтаўну.

Думаю, што ежай і пітвом амэрыканскі госьць, у цэлым, застаўся б задаволены, але вось адносна маленькія порцыі ў менскіх рэстаранах маглі б вывесьці яго зь сябе. У сталіцы ўжо навучыліся гатаваць даволі добрую каву, але ў гатэлях, нават што пабудавалі адмыслова да чэмпіянату, месца кававаркам у пакоях не знайшлося. Таму давялося б нашаму Сэму, звыкламу да ядзернай дозы кафэіну, як калісьці іншаму майму сябру зь Нью-Джэрзі, які наважыўся завітаць у Гародню, засыпаць каву лыжкаю ў рот і запіваць кока-колаю. Як ня дзіўна, Менск не падаўся б Сэму вельмі танным горадам. Ліхія 90-я ўжо даўняя мінуўшчына, а таму дзяўчаты не рэагуюць на яго так, як бывала раней. “Дзяўчаты, о беларускія дзяўчаты,” – думае сабе Сэм, пазіраючы ўсьлед сталічным прыгажуням і нэрвова камячачы ў руцэ квіток на другі матч турніру: Беларусь – ЗША. З гэтай гульні ў галаве Сэма застанецца толькі лік (1:6), моцны разрываючы галаўны боль, які зьнікне толькі недзе ў палове палёту над Атлянтыкай, і словы Ўэйна Грэцкі: “You miss 100% of the shots you don’t take.”

Віталь ВОРАНАЎ

Уплаты ў Згуртаваньне Ñêëàäê³ é àõâÿðàâàíüí³:

А. Ахмяненка	60
А. Бабко	60
Я. Барысевіч	60
К. Бусько	60
А. Волкава	60
А. Галюкевіч	60
А. Гнідаш	60
А. Каляда	60
В. Каляда	60
А. Корзун	60

Усім шчыры дзякуй!

Уплаты ў аддзел шліце на адрас:

P. O. Box 572
New York, NY 10113

Чэкі выпісвайце на імя *Viktar Yedzinovich.*

Наступны сход

Беларуска-Амэрыканскага Згуртаваньня “ПАГОНЯ”

адбудзецца ў суботу **14-га чэрвеня 2014-га году** на Мангэтане па адрасу:

Seafarers and International House
123 East 15th Street
New York, NY 10003.

*Даезд цягнікамі падземкі **L, N, Q, R, W, 4, 5, 6** да прыпынка **Union Square**.*

*Будынак знаходзіцца адзін блёк на ўсход ад **Union Square** па **15-й вуліцы** на скрыжаваньні з **Irving Place**.*

Заля на другім паверсе.

Пачатак: **а 6:00-й** вечара.

Ахвяравалі на выданьне бюлетэня *Весткі й Паведамленьні*:

А. Ахмяненка	30
Н. Бабко	30
В. Балашчэнка	30
Я. Бандарык	30
Я. Барысевіч	30
К. Бусько	30
А. Волкава	30
А. Галюкевіч	30
А. Гнідаш	30
А. Каляда	30
А. Солад	30
М. Уласава	30
В. Яфрэменкаў	30

Шчыры дзякуй!

---

*Падпісацца на бюлетэнь могуць усе зацікаўленыя даслаўшы аплату гадавой падпіскі (**$30**) на адрас:*

Marat Klakotski
P. O. Box 3225
Farmingdale, NY 11735

---

*Паважаныя **Я. Бандарык, А. Бахчэеў, А. Генечка, С. Гехт, У. Жлукцёнак, В. Мытнік, М. Папкова,** калі ласка, паведаміце рэдакцыі поштаю ці емэйлам вашыя дакладныя паштовыя адрасы.*

Электронны варыянт бюлетэня можна знайсьці ў інтэрнэце на сайце ***www.e-krama.com***